

ESA III-IV

OBXECTIVOS XERAIS.

1. Coñecer, respectar e valorar a realidade plurilingüe e cultural de España, de Europa e do mundo actual, facerse consciente da riqueza que representan as linguas do Estado e as súas variedades lingüísticas e entender as situacións que provocan o contacto de linguas.

2. Comprender as circunstancias que condicionaron a historia social da lingua galega, afirmándoa como propia de Galicia, así como as que condicionan o seu uso actualmente, de xeito que se estea en disposición de superar as que supoñen obstáculos para o seu emprego en calquera contexto e situación.

3. Comprender discursos orais e escritos nas linguas galega e castelá nos diversos contextos da actividade sociocultural, persoal e académica; interpretaralos cunha actitude crítica, aplicando a súa comprensión a novas situacións de aprendizaxe. Na lingua estranxeira, os textos estarán referidos a asuntos da vida cotiá, serán de estrutura sinxela e clara, e nunha variedade de lingua estándar e os textos orais serán articulados a unha velocidade lenta e con claridade, e sempre que as condicións acústicas sexan boas e a mensaxe non estea distorsionada.

4. Desenvolver, nas linguas galega e castelá, a capacidade de construír un discurso oral e escrito, coherente, creativo e adecuado aos distintos contextos da actividade social, laboral e cultural, de acordo coas diferentes situacións comunicativas, integrando os recursos expresivos lingüísticos e non lingüísticos. Na lingua estranxeira, os textos serán breves, referidos a asuntos da vida cotiá e, no caso da lingua oral, comunicaranse de forma comprensible, aínda que resulten evidentes o acento estranxeiro, as pausas, e sexa necesaria a repetición, a paráfrase e a cooperación dos interlocutores para manter a comunicación.

5. Adquirir conceptos lingüísticos xerais, reflexionar sobre os elementos formais e mecanismos das linguas nos planos fonolóxico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.

6. Aplicar con certa autonomía os coñecementos sobre as linguas e as normas do uso lingüístico para comprender textos orais e escritos, para escribir e falar con adecuación, coherencia, cohesión e corrección, tanto en galego como en castelán, e para tomar consciencia dos propios sentimentos e ideas e favorecer o control da propia conduta.

7. Adquirir as habilidades, actitudes e coñecementos necesarios que favorezan utilizar criticamente e con progresiva autonomía as bibliotecas, os medios de comunicación social e as TIC para obter, valorar, seleccionar, almacenar, producir, presentar e intercambiar información relacionada coa vida cotiá, académica e laboral.

8. Coñecer e empregar as normas que rexen o intercambio social das linguas e daquelas normas socioculturais que regulan a comunicación nos diferentes contextos, evitando estereotipos lingüísticos que supoñan xuízos de valor e prexuízos clasistas, racistas ou sexistas.

9. Desenvolver os coñecementos, hábitos, habilidades e actitudes que fan posible a lectura de textos literarios, en galego e en castelán, como fonte de pracer, de enriquecemento, de coñecemento do mundo e do patrimonio cultural.

10. Adquirir as habilidades, as actitudes e os coñecementos necesarios para unha interpretación crítica das mensaxes dos medios de comunicación de masas e da publicidade, especialmente das que teñen relación coa vida cotiá e laboral.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN.

MÓDULO III

BLOQUE I

1. Identificar o tema, a idea principal e as secundarias de textos propios dos medios de comunicación e da publicidade, así como sintetizar o contido fundamental dunha exposición académica oral.

Con este criterio comprobaremos se o alumnado adulto pode identificar a idea fundamental e máis a información relevante dos textos propios dos medios de comunicación e da publicidade. Debe servir tamén para avaliar a súa comprensión de textos expositivos propios do ámbito académico a través da realización de resumos e esquemas.

2. Realizar exposicións orais sinxelas sobre temas de actualidade próximos á experiencia do alumnado adulto. Contrastaranse os diferentes puntos de vista e as opinións expresadas nos medios de comunicación e nas mensaxes publicitarias. Avaliarase tamén a participación en traballos colaborativos e en simulacións (de entrevistas, de anuncios de publicidade), respectando as regras correspondentes.

Con este criterio comprobarase se o alumnado adulto é capaz de expoñer oralmente informacións de actualidade, así como de participar en traballos colaborativos e realizar informes académicos. Valorarase se utiliza un guión previamente elaborado e mantén a atención do auditorio coa axuda de pausas e inflexións da voz, da linguaxe non verbal e dos medios audiovisuais e das TIC.

3. Producir textos propios dos medios de comunicación (noticias, editoriais, entrevistas, crónicas, cartas ao director) e dos ámbitos social e académico. Usaranse con autonomía os modelos propostos na aula. Valoraranse especialmente a planificación e a revisión deses textos, así como a súa coherencia e cohesión e a riqueza do léxico empregado.

Con este criterio búscase avaliar a capacidade do alumnado adulto para producir textos seguindo as características formais dos propios dos medios de comunicación e se segue os pasos da escrita compositiva: planificar, xerar e organizar as ideas, e revisar realizando sucesivas versións.

4. Utilizar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para mellorar a comprensión dos propios textos e para compoñelos e revisalos de xeito progresivamente autónomo.

Con este criterio comprobarase como se usa a reflexión sobre a lingua e as normas de uso para mellorar a comprensión e a composición e revisión textuais. Atenderase ás variacións sociais da deíxe (fórmulas de confianza e cortesía), conectores distributivos, de orde, de contraste, explicación e causa; valores e uso das formas verbais; recoñecemento das funcións características das clases de palabras; construción de enunciados cohesionados; a comparación de formas e funcións das palabras nas linguas que estuda e coñece. Terase en conta a puntuación como recurso de cohesión, o uso da raia e da paréntese en incisos e os

usos expresivos das comiñas.

5. Utilizar os medios de comunicación para comprender e analizar o uso das dúas linguas na comunidade autónoma. Recoñecer as causas da diversidade lingüística e dos procesos sociolingüísticos.

Avalíase a través deste criterio o recoñecemento das circunstancias que actúan na conformación e evolución social das linguas, especialmente das da nosa comunidade, facendo análises dos distintos programas que ofrecen os medios de comunicación audiovisual e as publicacións escritas, sobre a quen van dirixidos e a lingua que usan, a través de mapas conceptuais, esquemas e resumos.

6. Ler, escoitar ou ver con regularidade obras literarias ou adaptacións delas e desenvolver o criterio lector. Expoñer a opinión persoal sobre a lectura ou o visionamento realizados. Valorarase se o alumnado adulto identifica a estrutura das obras, o seu punto de vista e a linguaxe utilizada.

Este criterio está dirixido a coñecer a competencia lectora do alumnado adulto no ámbito literario a través da lectura persoal ou o visionamento de obras completas, de fragmentos, artigos de carácter literario ou adaptacións traballadas na aula.

BLOQUE II.

1. Seleccionar e analizar criticamente a información relevante en textos orais e escritos en diferentes soportes, para usala nas producións propias, especialmente en traballos académico adecuados ao nivel.

Con este criterio valorarase a capacidade do alumnado adulto para usar os recursos da biblioteca do centro, os medios audiovisuais e as TIC (dicionarios, buscadores, bibliotecas e enciclopedias virtuais...). Comprobarase se o alumnado adulto pode extraer e comparar a información relevante de diversas fontes e integrala nos seus traballos.

2. Realizar explicacións orais sinxelas sobre temas de actualidade próximos á experiencia do alumnado adulto con axuda dos medios audiovisuais e das TIC. Avaliarase tamén a participación en traballos colaborativos e en simulacións (de entrevistas, de anuncios de publicidade), respectando as regras correspondentes.

Con este criterio trátase de observar se os alumnos e as alumnas adultas son capaces de explicar e facerse entender sobre aquilo que esperte o seu interese da realidade que os rodea. Valorarase a utilización dos medios audiovisuais e das TIC como apoio ás explicacións e a participación en traballos colaborativos.

3. Escribir textos propios da vida cotiá (normas e instrucións de uso, correos electrónicos, intervencións en chats...), textos propios das relacións sociais, dos medios de comunicación e do ámbito académico, tendo como referencia os modelos propostos na aula e expresando con claridade as propias opinións razoadas. Planificar e revisar autonomamente os ditos textos para asegurar a súa coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica.

Con este criterio preténdese valorar se a redacción das producións do alumnado se axusta ás propiedades textuais e se dominan as técnicas fundamentais da escrita comparativa. Permitirá comprobar, tamén, se se coida a presentación e se se aproveitan eficazmente ferramentas como os dicionarios en diferentes soportes, buscadores de internet, correctores ortográficos, procesadores de textos e outros programas informáticos.

4. Utilizar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico, utilizando a terminoloxía lingüística axeitada, para mellorar a comprensión e para compoñer e revisar de xeito autónomo os propios textos.

Con este criterio procúrase comprobar como se usa a reflexión sobre a lingua e as normas de uso para a mellora da comprensión e máis da composición e revisión textuais. Permitirá avaliar que se coñece e usa a terminoloxía básica para seguir e dar explicacións e instrucións nas actividades gramaticais, os mecanismos de referencia interna gramaticais e léxicos; valores de subxuntivo e perífrases verbais de uso máis frecuente; as funcións características das distintas clases de palabras; clases de predicados e oracións simples. Comprobarase a consolidación do coñecemento práctico das normas ortográficas e tipográficas. Valorarase a progresiva autonomía na obtención de información gramatical de carácter xeral nos dicionarios interactivos e os correctores ortográficos dos procesadores de textos.

5. Utilizar a información que ofrecen as TIC para comprender e analizar o uso das linguas de Galicia. Identificar as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega; extraer os trazos principais que definen a actual situación sociolingüística de Galicia, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e o uso social do galego.

Con este criterio avaliarase a comprensión das circunstancias que definen as diferentes etapas da historia social da lingua galega co fin de afirmala como propia de Galicia e entender mellor a súa situación actual, analizando o uso que se fai do castelán e do galego nas distintas informacións aparecidas nas TIC.

6. Elaborar textos de intención estética a partir dos modelos lidos, comprendendo os recursos expresivos que se empreguen. Situar os autores relevantes e as súas obras no seu contexto histórico e literario. Realizar un traballo de información e de síntese.

Con este criterio preténdese comprobar se o fenómeno literario se comprende como unha actividade comunicativa nun contexto histórico determinado. Avaliarase a implicación en obradoiros literarios de (re)creación a partir dos textos lidos na aula e, ademais, a realización, en soporte papel ou dixital, dun traballo persoal de síntese.

MÓDULO IV

BLOQUE I.

1. Identificar os temas e a organización de textos tomados dos medios de comunicación (debates, faladoiros) e de situacións comunicativas simuladas (entrevistas de traballo...). Participar de forma construtiva en diversas situacións comunicativas (simulacións, traballos colaborativos...) respectando as regras que as rexen.

Este criterio pretende avaliar se o alumnado é capaz de buscar, localizar e seleccionar información nos textos orais e escritos. Débese avaliar a capacidade para transcender o significado superficial e extraer inferencias directas, tema xeral e secundarios; avaliar se aplica as técnicas de organización de ideas e se é capaz de participar activamente en situacións de comunicación, respectando as regras e valorando o diálogo para a resolución de conflitos.

2. Planificar e realizar exposicións orais de traballos e de informacións de

actualidade, contrastando os diferentes puntos de vista e as opinións expresadas en distintos medios audiovisuais.

A través deste criterio comprobarase se o alumnado adulto é capaz de expoñer oralmente informacións de actualidade, traballos e informes académicos. Valorarase se utiliza un guión previamente elaborado e mantén a atención do auditorio coa axuda dos medios audiovisuais e das TIC.

3. Compoñer textos propios da vida cotiá, das relacións profesionais e sociais e do ámbito académico. Tomaranse como referencia os modelos propostos na aula e expresaranse con claridade, coherencia, cohesión, corrección e precisión léxica as opinións propias. Valorarase especialmente se se planifican e revisan eses textos.

A través deste criterio valorarase se a redacción dos textos do alumnado adulto (solicitudes, instancias, reclamacións, currículos, cartas ao director...) se axustan aos modelos propostos e se dominan as técnicas fundamentais da escrita: planificar, xerar e organizar as ideas, e revisar a redacción. Tamén se comprobará se se coida a presentación (índices, tipos de letra, gráficos, mapas conceptuais, citas e bibliografía).

4. Utilizar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para mellorar a comprensión e para compoñer e revisar con autonomía os propios textos.

Trátase de indagar con este criterio se se utilizan os coñecementos sobre a lingua e as normas de uso en relación coa comprensión, a composición e a revisión de textos. Atenderase ás variacións sociais (registros e factores de uso), a expresión da subxectividade (opinión, valoración, certeza, citas, etc.), o uso de conectores (causa, consecuencia, condición e hipótese), a construción de enunciados cohesionados (construcións e oracións nominais, coordinación e subordinación e paso de estilo directo a indirecto). Debe distinguirse a diferenza entre forma e función das palabras e a comparación de formas e funcións das palabras nas linguas que coñece. Terase en conta a ortografía, a puntuación e o recoñecemento nas producións propias dos erros considerándoos parte do proceso de aprendizaxe.

5. Comprender e analizar o uso das dúas linguas da comunidade nos distintos documentos de tipo profesional e administrativo. Identificar as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde comezos do século XX; extraer os trazos principais que definen a actual situación sociolingüística de Galicia, analizando criticamente os condicionamentos da valoración e uso social do galego; utilizar as linguas da comunidade con fluidez e normalidade nos máis diversos contextos comunicativos.

Con este criterio preténdese avaliar, a través da recolla e análise de documentos de tipo profesional e administrativo recollidos no contorno (contratos de traballo, instancias, follas de reclamación, facturas, etc.), a comprensión do uso das dúas linguas na actualidade. Igualmente, das circunstancias que definen as diferentes etapas da historia social da lingua galega. Tamén se estimará a reflexión crítica ante os prexuízos lingüísticos e mais a adopción de actitudes positivas cara ao uso normalizado da lingua.

6. Utilizar os coñecementos literarios estudados para comprender mellor e valorar os fragmentos literarios ou as obras lidos. Atenderase ao uso de temas recorrentes, ao valor da linguaxe poética, xéneros utilizados, formas literarias e estilos.

Preténdese comprobar se o alumnado adulto asimilou os coñecementos literarios e os utiliza para avaliar o contido dun texto, a súa organización e a súa linguaxe. Valorárase especialmente a comprensión dos temas recorrentes (amor, tempo, vida, morte), o recoñecemento de xéneros e a identificación dos recursos retóricos.

BLOQUE II.

1. Identificar o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios do ámbito académico. Participar en diversas situacións comunicativas respectando as regras correspondentes, e valorando o diálogo como medio de resolución de conflitos.

Mediante este criterio comprobarase se o alumnado adulto é quen de comprender textos expositivos, se sintetizan as ideas fundamentais e discriminan neles información, opinión e persuasión; se é quen de seguir un guión previamente elaborado e manter a atención do auditorio coa axuda das pausas e inflexións da voz, da linguaxe non verbal e dos medios audiovisuais e das TIC.

2. Planificar e realizar exposicións orais de traballos e de informacións de actualidade. Diferenciar a información da opinión e da persuasión, e participar de forma construtiva en debates, traballos colaborativos, etc., respectando as regras correspondentes. Adoptar o rexistro adecuado a cada tipo de texto e situación.

Con este criterio comprobarase a capacidade do alumnado adulto para planificar e expoñer oralmente temas de actualidade e traballos académicos, despois de facer un guión e realizar mapas conceptuais e resumos. Valorárase se o alumnado utiliza os medios audiovisuais e as TIC.

3. Expoñer, resumir e comentar textos do ámbito académico, en soporte papel ou dixital, nun rexistro adecuado, con secuencias coherentes, respectando as normas gramaticais e ortográficas e utilizando a planificación e a revisión de textos.

Este criterio trata de avaliar que as alumnas e alumnos adultos son capaces de expresarse por escrito de forma coherente, seguindo os pasos propios da produción dun escrito e axustándose a un formato e a un rexistro axeitados; cubrir documentos propios do ámbito público; resumir narracións e exposicións reconstruíndo os elementos básicos do texto orixinal e organizando a información de forma xerárquica, consultando distintas fontes. Valorárase a presentación dos escritos, en soporte papel ou dixital, con respecto ás normas ortográficas e tipográficas.

4. Recoñecer os mecanismos gramaticais da lingua e coñecer e usar a terminoloxía lingüística adecuada.

Este criterio trata de comprobar que se utilizan os coñecementos sobre a lingua na revisión de textos de forma autónoma; avalíaranse aspectos como os mecanismos de referencia interna, a identificación dos esquemas oracionais, os procedementos léxicos e sintácticos para o cambio de categoría, a comparación de formas e funcións das palabras nas linguas que coñece, a consolidación do coñecemento práctico das normas ortográficas e o recoñecemento nas súas producións do erro como parte da aprendizaxe.

5. Coñecer a diversidade lingüística de España, analizando os factores que inciden na relación das linguas da nosa comunidade e reflexionando sobre a situación plurilingüe de Galicia; analizar criticamente os condicionamentos da valoración e do uso social do galego; utilizar as linguas da comunidade con fluidez e

normalidade nos máis diversos contextos comunicativos.

Con este criterio trátase de avaliar a comprensión das circunstancias que definen a situación das diferentes linguas da península e das etapas da historia social da lingua galega, co fin de afirmala como propia de Galicia e entender a súa situación actual. Tamén se estimará a capacidade de análise do contexto sociolingüístico e de reflexión crítica ante prexuízos lingüísticos, e mais a adopción de actitudes positivas cara ao uso normalizado da lingua.

6. Aмосa, a través dun traballo persoal de síntese ou recreación, en soporte papel ou dixital, que se coñecen as relacións que hai entre os autores/as das obras lidas ou visionadas, e o seu contexto, expoñendo unha valoración persoal; valorar as innovacións dos xéneros e as formas na literatura contemporánea.

Este criterio trata de comprobar que se comprende o fenómeno literario como unha actividade comunicativa estética nun contexto histórico determinado, mediante un traballo persoal, en soporte papel ou dixital, que sintetice a información obtida ou a composición dun texto que imite ou recree algún dos modelos utilizados. Preténdese comprobar que se adquire o coñecemento dos períodos literarios dos séculos XX e XXI, así como das obras e dos autores máis relevantes desa época.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.

A cualificación global da avaliación será o resultado de ponderar os seguintes apartados:

EXAMES OU PROBAS ESCRITAS: Ponderarán un 70% da nota da avaliación. Realizarase como mínimo unha proba escrita en cada avaliación que abranca os contidos estudados en cada unha das linguas do ámbito. No caso de facer máis dun exame, establecerase a nota media de ambas probas, sempre e cando se acade un mínimo de 3,5 en cada parte. Se a cualificación é inferior en calquera das probas, non se fará media coas demais e considerárase dita avaliación non superada ou suspensa

OBSERVACIÓN DIRECTA: 15%. Valorarase o traballo diario, o interese do alumno pola materia, a actitude, a participación en clase, a boa presentación, limpeza e orde dos traballos, cadernos, etc. Neste apartado tamén se poderán cualificar traballos e proxectos entregados polo alumno.

Valorarase asimesmo que a actitude do alumno se axuste ás normas de convivencia do centro; que acuda a clase co material, o utilice na aula e o conserve en bo estado; a presentación dun caderno pulcro, ordenado e con todos os exercicios feitos na clase.

LIBRO DE LECTURA: Destinarase un 15% da cualificación á lectura, axeitada asimilación e aproveitamento da mesma.

LECTURAS VOLUNTARIAS: O profesor poderá propoñer unha lectura voluntaria por avaliación que sumará ata 0.5 puntos á cualificación final da avaliación, sexa esta aprobada ou suspensa, obtida despois de facer as ponderacións anteriores. So poderán presentarse a esta proba aqueles alumnos que demostren ter lido a lectura obrigatoria.

PENALIZACIÓNS POR FALTAS DE ORTOGRAFÍA E PRESENTACIÓN:

Teranse en conta as incorreccións ortográficas e a presentación (limpeza, sangría, marxe...), coherencia e expresión empregada nas probas escritas, podendo penalizarse ata un máximo de 2 puntos.

NOTA DA AVALIACIÓN: A nota mínima, una vez feitas as medias e ponderacións pertinentes, que se establece como aprobado será un 5.

Na avaliación ordinaria, os alumnos que non acadaran o 5 como nota media, deberán facer a recuperación de cada avaliación e/ou un exame global de todo o curso.

NOTA FINAL ORDINARIA: Será a media aritmética das dúas avaliacións.

Para a avaliación extraordinaria só se terá en conta o exame realizado e non se incluírá ningunha obra de lectura.

O Departamento determina, para todos os niveis, que **habrá penalización para o alumnado que sexa sorprendido copiando**, durante os exames ou en calquera outra proba avaliable, incluso cando isto se demostre unha vez rematada a proba. Nesta circunstancia a cualificación será un 0. O plaxio na elaboración de traballos terá a mesma penalización. Tamén se recomenda que non empreguen bolígrafos borrables.

A nota mínima (tanto na parte de galego como na de castelán) para facer a media co submódulo de lingua estranxeira será de 3,5.